

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžo/52/2016
Identifikačné číslo spisu: 7014201345
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7014201345.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, IČO: 31 303 862, Tulčák č. 310, právne zastúpený: JUDr. Iveta Rajtáková, advokátka, Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľ. Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 7142/2014-1.10 (19/2014- rozkl.) z 27. augusta 2014, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 6S/36/2014-71 zo 4. mája 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 6S/36/2014-71 zo 4. mája 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Napadnutým rozsudkom č.k. 6S/36/2014-71 zo 4. mája 2016 Krajský súd v Bratislave žalobu, ktorou sa žalobca domáhal aby Krajský súd zrušil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, ako aj rozhodnutie žalovaného a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie, podľa §250j ods. 1 OSP zamietol s tým, že námietky neodôvodňovali zrušenie rozhodnutia.

2. Rozhodnutím č. 7142/2014-1.10 (19/2014-rozkl.) z 27. augusta 2014, žalovaný zamietol rozklad žalobcu a rozhodnutie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky odboru štátne správy ochrany prírody č. 3545/2014-2.3 z 13. júna 2014, ktorým povolilo výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b) a r) zákona o ochrane prírody a krajiny, výnimkou povolilo usmrtiť-odstreliť-jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná, držať ho a prepravovať. O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a nepriznal účastníkom právo na náhradu trov konania, nakoľko žalobca vo veci úspech nemal a žalovanému právo na náhradu trov konania o preskúmanie zákonnosti jeho rozhodnutia nepatrí.

3. Žalobca považoval rozhodnutie žalovaného za nezákonné, uviedol, že bol účastníkom konania, v ktorom bola udelená výnimka a počas celého konania poukazoval na to, že udelenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého nemôže naplniť cieľ sledovaný jej udelením. Žalobca poukázal na to, že medveď hnedý je chráneným druhom a prioritným druhom európskeho významu, ktorého ochrana vyplýva Slovenskej republike z ustanovení Smernice o biotopoch. Žalobca uviedol, že nemožno zabrániť prenikaniu jedincov medveďa hnedého do intravilánu obce, pokiaľ nebude predovšetkým zabezpečený odpad pred jeho ľahkým získavaním z odpadových nádob, ktorý je dôvodom prenikania medveďov hnedých do blízkosti ľudských sídiel. Žalobca namietal, že správny orgán nezobral pri svojom rozhodovaní o výnimke do úvahy súvislosti, ktoré udeľovanie takejto výnimky mal vo vzťahu k ochrane medveďa hnedého poskytnutej Smernicou o biotopoch. Žalovaný neakceptoval argument žalobcu, ktorý poukázal na inštrukciu pre vytváranie plánov pre management veľkých šeliem na úrovni populácii, pričom uvedený dokument je významným podkladom umožňujúcim presný a správny výklad čl. 16 v spojení s čl. 12 ods. 1 písm. a/ Smernice. Žalovaný zároveň nezohľadnil čl. 3 ods. 1 Smernice. Žalobca namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného, ktorý ani v jednom zo svojich rozhodnutí vydaných v oboch stupňoch nedal uspokojivú odpoveď na otázku, resp. aké skutočnosti zistené v konaní odôvodňujú predpoklad, že udelenie výnimky je spôsobilé viesť k dosiahnutiu sledovaného cieľa, za situácie keď dôvody synantropizácie existujú pred udelením výnimky s udelením výnimky nezmenia, ani nezredukuje. Záverom poukázal žalobca, že absentuje akékoľvek zistenie z vlastnej činnosti žalovaného, ktoré by potvrdzovalo efektívnosť udeľovania predmetných výnimiek vo vzťahu k škodám a verejnej bezpečnosti obyvateľstva.

4. Žalovaný v písomnom podaní poukázal na to, že z údajov poskytnutých Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ŠOP SR“) ako aj z informácií predložených žiadateľom mal za preukázané, že populácia medveďa hnedého v poľovnom revíri Zimná nie je ohrozená a všetko nasvedčuje tomu, že tento chránený druh živočícha v predmetnom poľovnom revíri prosperuje a jeho populácia narastá. Rozširovanie areálu medveďa hnedého a postup do oblastí zasiahnutých ľudskou činnosťou, častejšie vyrušovanie medveďom, ako aj jednoznačne preukázané hlásenia o zvýšenom počte medveďov aj v pôvodných miestach výskytu, nesporne nasvedčujú skutočnosti, že v poľovnom revíri je zvýšený stav populácie medveďa hnedého. Taktiež boli potvrdené skutočnosti ohľadom nebezpečného stretnutia s medveďom v extraviláne, na frekventovaných turistických chodníkoch a v blízkosti rekreačných chát. Žalovaný poukázal na to, že pokiaľ dochádza k synantropizácii veľkých šeliem ako je medveď hnedý a s tým spojenému ohrozeniu zdravia a bezpečnosti obyvateľov, nemožno v reálnom čase situáciu riešiť inak ako povolením výnimky na usmrtenie tohto živočícha. Zmierňujúce opatrenia za danej situácie vec neriešia a nepredstavujú skutočnú alternatívu k povoleniu výnimky. V súvislosti s posúdením existencie možných alternatív k povoleniu výnimky sa žalovaný zaoberal aj možnosťou odchytu medveďov a ich umiestnením do zoologických záhrad alebo vypustením do iných lokalít. Zoologické záhrady v SR a ČR však nemali záujem o umiestnenie týchto živočíchov do ich zariadení a nerealizovateľné je aj premiestňovanie medveďov do iných lokalít z dôvodu, že odchytané synantropné medvede sú navyknuté hľadať potravu pri ľudských obydlíach, čím by sa problém preniesol iba na iné miesto.

5. Žalovaný odôvodnil vydanie výnimky záujmom ochrany verejného zdravia a verejnej bezpečnosti ľudí. Povolenie výnimky z uvedeného dôvodu má predovšetkým preventívny charakter a jej realizáciou sa má predchádzať nebezpečným stretom človeka s medveďom predovšetkým mimo miest jeho prirodzeného výskytu, najmä v intraviláne obcí a v blízkosti obydľí. V správnom konaní bolo podľa žalovaného jednoznačne preukázané splnenie zákonných podmienok na povolenie odstrelu jedného jedinca medveďa hnedého v lokalitách jeho zvýšeného výskytu v blízkosti ľudských sídiel. ŠOP SR v podkladoch zaslaných žalovanému v rámci konania o povolení výnimky konštatovala vysokú hrozbu stretov človeka s medveďom, v tejto oblasti vzhľadom na prenikanie jedinca do blízkosti zastavaných území. Rozhodnutie o povolení výnimky bolo teda vydané v záujme verejnej bezpečnosti ľudí so snahou predísť vzniku následkov na zdraví alebo živote osôb.

6. K námietke žalobcu, že žalovaný nebral do úvahy súvislosti, ktoré udeľovanie takejto výnimky boli vo vzťahu k ochrane medveďa hnedého poskytnuté Smernicou o biotopoch a že sa odmietol zaoberať

výkladom týchto podmienok v príslušnom dokumente vypracovanom pre Európsku komisiu žalovaný uviedol, že ustanovenia smernice vrátane podmienok upravujúcich povoľovanie výnimiek z podmienok ochrany druhov živočíchov európskeho významu uvedených v prílohe č. IV tejto smernice sú v plnom rozsahu preberané do príslušných ustanovení zákona o ochrane prírody, ktorými sa ministerstvo riadilo pri rozhodovaní vo veci žiadosti žiadateľa o povolenie výnimky na odstrel medveďa hnedého v poľovnom revíri. Uplatnením postupu podľa zákona o ochrane prírody v uvedenom správnom konaní nedošlo k rozporu s ustanoveniami Smernice o biotopoch, pretože aj táto pripúšťa povolenie výnimky z podmienok ochrany druhov živočíchov európskeho významu za predpokladu, že neexistuje iná uspokojivá alternatíva a výnimka nespôsobí zhoršenie stavu ochrany populácie príslušného druhu na území jeho prirodzeného výskytu, a že povolenie výnimky je v záujme zdravia a bezpečnosti ľudí, pričom tieto podmienky boli v konaní vo veci žiadosti žiadateľa o povolenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého v plnom rozsahu naplnené.

7. Pokiaľ žalobca vo svojej žalobe poukázal na dokument vypracovaný pre Európsku komisiu Európskou iniciatívou pre veľké šelmy - „Inštrukciu pre vytváranie plánov pre management veľkých šeliem na úrovni populácie“ z júla 2008, nie je pravdivá námietka, že by sa vo svojom rozhodnutí žalovaný odmietol zaoberať výkladom podmienok ochrany medveďa hnedého uvedených v predmetnom dokumente. Zároveň žalovaný dodal, že uvedený dokument akceptuje regulačný lov veľkých šeliem, tieto podmienky žiadnym spôsobom nedáva do súvisu s ustanoveniami Smernice o biotopoch ani s povoľovaním výnimiek z podmienok ochrany druhov európskeho významu, preto nie je zrejmé, na základe čoho dospel žalobca k záveru, že ide o výklad podmienok ochrany medveďa hnedého ustanovených v Smernici o biotopoch. Smernica o biotopoch nevyžaduje od členských štátov, aby mali schválené plány pre management veľkých šeliem.

8. K námietke žalobcu, že žalovaný pri svojom rozhodnutí nezohľadnil čl. 3 ods. 1 Smernice o biotopoch, žalovaný uviedol, že námietku udelil v súlade s § 35 ods. 1 písm. b/ a e/ zákona o ochrane prírody a v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody. Konanie sa týkalo druhej ochrany upravenej v druhej hlave tretej časti zákona o ochrane prírody, v ktorej sú prebrané príslušné čl. 12 až 16 Smernice o biotopoch. Vzhľadom na skutočnosť, že konaním o povolení výnimky na usmrtenie medveďa hnedého nebola dotknutá ochrana prírodných biotopov ani ochrana biotopov medveďa hnedého, nebol dôvod, aby správne orgány v predmetnom konaní osobitne odôvodňovali svoje rozhodnutia z hľadiska uplatnenia čl. 3 ods. 1 Smernice o biotopoch.

9. Žalovaný dodal, že usmrtením jedného jedinca medveďa hnedého nedôjde k negatívnemu zásahu do populácie medveďa hnedého v príľahlých územiach Európskeho významu (SKÚEV 0302 Ďumbierske Tatry, SKÚEV 1098 Zvolen a SKÚEV 0238 Veľká Fatra). Zároveň boli stanovené prísne podmienky realizácie uvedenej výnimky, kde mimo iné je určené, že lov sa uskutoční na území ochranného pásma NAPANT (druhý stupeň ochrany) v pásme maximálne 500 metrov od južného okraja intravilánu celej obce, resp. v lokalite Lastovičia dolina v území s druhým stupňom ochrany. Zároveň ŠOP SR vo svojom stanovisku z 23. mája 2014 uvádza, že po zhodnotení žiadosti konštatuje, že zhodnotením kumulovaného vplyvu výnimky nedôjde k významnému vplyvu na populáciu medveďa hnedého v území európskeho významu, v ktorom odporúča povolenie výnimky. Týmto sa vylúčila možnosť ohrozenia medveďov v týchto územiach a minimalizoval sa negatívny dopad na ich populáciu.

10. K žalobcom namietanej nepreskúmateľnosti rozhodnutí napadnutých v žalobe, žalovaný uviedol, že si v konaní vyžiadal stanovisko ŠOP SR, ktorá v podkladoch zaslaných žalovanému v rámci predmetného konania konštatovala, že po preverení tvrdení uvádzaných žiadateľom v žiadosti na predmetných lokalitách existuje vysoká hrozba stretov človeka s medveďom. ŠOP SR v rámci predloženého odborného stanoviska jednoznačne odporučila povoliť požadovanú výnimku najmä za účelom zabezpečenia ochrany zdravia ľudí a minimalizovania ďalších škôd, nebezpečných stretov a kolíznych situácií a prenikania jedincov do blízkosti intravilánu obce

11. Krajský súd z pripojeného administratívneho spisu zistil, skutočnosti, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné tak, ako boli nimi opísané v ich písomných podaniach. Dňa 31. decembra 2013 bola žalovanému

doručená žiadosť Poľovníckej spoločnosti Zelený les o udelenie výnimky z § 35 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. za účelom regulačného lovu medveďa hnedého v roku 2014 v počte 2 kusy. Žiadateľ odôvodnil svoju žiadosť vysokým stavom medveďov v revíri, čo spôsobuje nebezpečné strety človeka a medveďa v extraviláne i v blízkosti intravilánu obce Oravská Lesná hraničiacej s predmetným poľovným revírom Zimná. Na základe žiadosti žalovaného vypracovala ŠOP SR stanovisko z 25. februára 2014 k regulačnému odlovu medveďa hnedého v roku 2014, odporučila udeliť výnimku, uviedla čas, spôsob a podmienky odlovu, pričom navrhla povoliť výnimku na regulačný lov jedného jedinca s hmotnosťou do 100 kg. Žalovaný prvostupňovým rozhodnutím v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. b/ a c/ zákona o ochrane prírody povolil výnimku zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. b/ zákona o ochrane prírody, t.j. povolil žiadateľovi usmrtiť - odstreliť - jedného jedinca medveďa hnedého, držať ho a prepravovať v poľovnom revíri. Zároveň boli stanovené presné podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody. Prvostupňový správny orgán v odôvodnení rozhodnutia uviedol konkrétne skutočnosti, ktoré viedli k rozhodnutiu o povolení výnimky zo zákazov ustanovených zákonom o ochrane prírody. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal žalobca rozklad, o ktorom rozhodol minister životného prostredia napadnutým rozhodnutím tak, že rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

12. Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že z dôkazov predložených žiadateľom o povolenie výnimky - žalobcom, ktoré boli preverené pracovníkmi ŠOP SR, nadobudol presvedčenie, že v ostatných rokoch došlo v predmetnom poľovnom revíri k značnému nárastu počtu medveďov a pre prirodzený život nemajú medvede dostatok svojho teritória. Potravu hľadajú v blízkosti ľudských obydľí a sídiel, konkrétne na salaši a v intraviláne v priestoroch školského dvora, kedy pri hľadaní potravy strácajú prirodzenú plachosť a dochádza k stretom s občanmi. Dôkazy predložené žiadateľom o povolenie výnimky preukazujú, že sa jednalo o miesta stretov, ktoré sú jednoznačne atypické, t.j. územie mimo jeho prirodzene výskytu (v blízkosti ľudských obydľí). Podľa súdu bolo nepochybné, že jedinec pohybujúci sa v blízkosti ľudských osídlení je synantropným jedincom, nevykazujúcim žiadne, prípadne výrazne minimalizované, znaky plachosti. Práve táto skutočnosť odôvodňuje opodstatnenosť udelenia výnimky podľa § 40 ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody. ŠOP SR vo svojom stanovisku, ktoré bolo podkladom pre rozhodnutie konštatovala, že odstrelom jedného jedinca medveďa hnedého v danom poľovnom revíri a v danom území nedôjde k negatívnemu zásahu do populácie medveďa hnedého. Súd mal za to, že v danom prípade bola splnená i podmienka vyplývajúca z § 40 ods. 2 zákona o ochrane prírody, teda že výnimka neohrozí zabezpečenie priaznivého stavu ochrany populácie dotknutého druhu v jeho prirodzenom areáli.

13. Krajský súd v súvislosti s namietaným nesplnením účelu povolenej výnimky poukázal na podmienky prvostupňového rozhodnutia určené v zmysle § 82 ods. 12 zákona o ochrane prírody. Súd uviedol, že povolenie odstrelu jedného jedinca medveďa hnedého bolo najmä v lokalitách jeho častého výskytu, kde dochádzalo i k častým stretom synantropných medveďov s ľuďmi. Náhodné strety medveďa s ľuďmi, prípadne jeho prítomnosť mimo priestor jeho prirodzeného výskytu, nie je možné vždy zdokumentovať tak, aby mohol žalovaný poukázať na konkrétneho jedinca medveďa hnedého, ktorého sa bude predmetná výnimka týkať. Vo viacerých prípadoch ide o prenikanie viacerých jedincov, nie len jedného a toho istého, na územia mimo jeho prirodzený výskyt, čo je spôsobené práve vyšším počtom týchto jedincov. Povolenie predmetnej výnimky až po útoku medveďa hnedého na človeka (t.j. jedinca vykazujúceho agresívne správanie) by bolo opatrením nedostatočným a v príkrom rozpore s ustanovením § 40 ods. 3 písm. c/ zákona o ochrane prírody, v zmysle ktorého je vznik škodlivého účinku na zdraví a živote ľudí irelevantný, pretože keď následok na zdraví alebo živote vznikne, uvedené ustanovenie nepochybne už stráca na význame. Vzhľadom na uvedené dospel Krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie i postup žalovaného boli z hľadiska žalobných dôvodov v medziach zákona.

II.

14. Žalobca proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 6S/36/2015-71 zo 4. mája 2016 v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie, ktorým žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, napadnuté rozhodnutie

žalovaného aj prvostupňového správneho orgánu zruší, vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a prizná žalobcovi náhradu trov celého konania.

15. V dôvodoch odvolania uviedol žalobca, že rozsudok súdu prvého stupňa považuje za nesprávny z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. a/ OSP v spojení s ustanovením § 221 ods. 1 písm. f/ OSP - súd odňal účastníkom možnosť konať pred súdom ako aj v ustanovení § 205 ods. 2 písm. f/ OSP - rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa žalobcu skutkové a právne argumenty súdu prvého stupňa nereagujú na konkrétne argumenty žalobcu, ale reflektujú všeobecný pohľad na početnosť populácie medveďa hnedého a potrebu tzv. regulačného odstrelu. Podľa žalobcu súd prvého stupňa nedal nijakú odpoveď na podstatu argumentov žalobcu, že udelenie výnimky za stavu, keď v minulosti udelené výnimky nijakým identifikovateľným spôsobom nenaplnili sledovaný cieľ, nemožno považovať za udelenie výnimky v súlade so zákonom. Žalobca poukázal na to, že ako účastník konania má právo oboznámiť sa s podkladom rozhodnutia, vyjadriť sa k nemu, spôsobu jeho zistenia, navrhnúť jeho doplnenie. Podklady rozhodnutia, na ktoré poukázal súd prvého stupňa, nie sú podkladmi, ktoré by boli žalobcovi - ako účastníkovi konania - známe, mohol sa k nim vyjadriť, mohol sa vyjadriť k spôsobu ich zistenia a navrhnúť ich doplnenie. Tým bola žalobcovi, ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred správnym orgánom, čo zakladá vadu, ktorá mohla spôsobiť nezákonnosť rozhodnutia.

III.

16. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol žalovaný k jednotlivým odvolacím dôvodom žalobcu, nasledovné. V súvislosti so spôsobilosťou výnimky prispieť k dosiahnutiu sledovaného cieľa, teda k naplneniu zákonného dôvodu, pre ktorý bola udelená, uviedol žalovaný, že Ministerstvo odôvodnilo vydanie výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu podľa ustanovenia § 40 ods. 3 písm. b/ a c/ zákona o ochrane prírody záujmom ochrany verejného zdravia s verejnej bezpečnosti ľudí a predchádzania závažných škôd na majetku osôb. V zmysle tohto ustanovenia, sa nevyžaduje vznik škodlivého následku na verejnom zdraví, na verejnej bezpečnosti ľudí alebo na majetku osôb, ale preferuje sa ochrana týchto záujmov pre vznikom takéhoto škodlivého následku, pretože keď takýto následok vznikne, uvedené zákonné ustanovenie stráca na význame. Povolenie výnimky z uvedeného dôvodu má teda predovšetkým preventívny charakter a jej realizáciou sa dá predchádzať nebezpečným stretom človeka s medveďom predovšetkým mimo miest jeho prirodzeného výskytu, najmä v intraviláne obcí a v blízkosti ľudských obydlí a zamedzeniu vzniku škôd na majetku osôb. Odvolací orgán mal za preukázané, že povolený odstrel jedného jedinca medveďa na lokalitách Lomňanská priehyba a Paráč, k.ú. H., vychádza zo zodpovedného vyhodnotenia podkladov ministerstvom.

17. Ďalej žalovaný uviedol, že ako prvostupňový, tak aj druhostupňový správny orgán vzali pri rozhodovaní do úvahy aj vyjadrenie ŠOP SR, vrátane stanoviska a formulára predloženého v tomto konaní. ŠOP SR uviedla, že v prechádzajúcich obdobiach priebežne evidovala a preverovala škody spôsobené medveďom a strety medveďov a obyvateľstvom. Správne orgány vychádzali aj z príloh žiadosti, ktorými sú: vyjadrenie štátneho podniku LESY SR, š.p. Banská Bystrica, OZ Námestovo z 13. januára 2014 a vyjadrenie obce Oravská Lesná zo 7. januára 2014 a z príloh stanoviska ŠOP SR č. ŠOPSR/848/2014 z 25. februára 2014, ktorými sú: terénny záznam (obhliadka na mieste samom) z 21. februára a zápis z pohovoru z 21. februára 2014.

18. Záverom k uvedenej námietke poukázal žalovaný na odôvodnenie rozhodnutia o rozklade, v zmysle ktorého: „LZ VLK sa v časti rozkladu venovanej projektu „Výskum a monitoring populácií veľkých šeliem a mačky divjej na Slovensku zaoberá neaktuálnou informáciou z roku 2008. ŠOP SR realizuje pravidelný monitoring medveďa hnedého priamo v teréne jednotlivými organizačnými zložkami ŠOP SR. Tieto dáta sú pravidelne dopĺňané do centrálnej databázy, z ktorej sa čerpá v prípade potreby vypracovania odborných stanovísk k žiadostiam o povolenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého. ŠOP SR ako odborná organizácia venujúca sa uvedenej problematike ochrany prírody vrátane ochrany medveďa hnedého na základe realizácie vlastných monitoringov, komunikáciou s miestnou samosprávou, obhospodarovateľmi pozemkov, chovateľmi hospodárskych zvierat a včiel, poľovníkmi, turistami a inými dotknutými subjektmi dokáže z odborného hľadiska posúdiť potrebu, resp. nutnosť

realizácie výnimky na usmrtenie medveďa v rôznych lokalitách.“

19. K druhému odvolaciemu dôvodu, týkajúceho sa odňatia možnosti konať pred správnym orgánom z dôvodu, že žalobcovi neboli známe podklady rozhodnutia, nemohol sa k ním vyjadriť a ani navrhnúť ich doplnenie, uviedol žalovaný, že ministerstvo v rámci správnych konaní o povoľovaní výnimiek z podmienok ochrany medveďov hnedých podané žiadosti každoročne posudzuje na základe pokladov, ktoré mu pripravuje ŠOP SR na základe zisťovania stavu populácie medveďa hnedého na celom území Slovenska i v jeho jednotlivých geomorfologických celkoch, vrátane populačného a areálového trendu tohto druhu, ako aj na základe vyhodnocovania evidovaných škôd spôsobených týmto živočíchom, ale ja možného ohrozenia obyvateľov. Vždy sa prihliada aj na stav populácie medveďa hnedého v danej lokalite v predchádzajúcich rokoch, a to vzhľadom na počet povolených a realizovaných výnimiek na usmrtenie medveďa hnedého, ako aj na medveďmi spôsobené škody a počet nebezpečných stretov medveďov s ľuďmi zaznamenaných v dotknutých lokalitách. ŠOP SR jednoznačne odporučila povoliť požadovanú výnimku a ministerstvo povolenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého v súlade s § 40 ods. 2 a ods. 3 písm. b/ a c/ zákona o ochrane prírody podrobne a náležitým spôsobom zdôvodnilo. Ministerstvo na základe zadovaných podkladov povolí požadovanú výnimku iba v tom prípade, ak má jednoznačne preukázané, že povolenie výnimky na usmrtenie medveďa hnedého v predmetnom poľovníčnom revíri z dôvodov podľa § 40 ods. 2 a 3 zákona o ochrane prírody je oprávnené, a teda, že nie je dôvod spochybňovať splnenie základnej podmienky pre povolenie výnimky, ktorou je skutočnosť, že pri neexistencii inej ekonomickej a technicky realizovateľnej alternatívy, povolená výnimka neohrozí zabezpečenie priaznivého stavu ochrany populácie tohto druhu v jeho prirodzenom areáli a ochráni sa život a bezpečnosť ľudí, resp. predíde sa vzniku závažných škôd. Podklady, ktorými disponuje ŠOP SR, sa v prípade každej jednotlivej žiadosti o udelenie výnimky premietnu do odborného stanoviska ŠOP SR, ktoré je súčasťou administratívneho spisu v správnom konaní, s ktorým je účastník konania oboznámený. Žalovaný záverom uviedol, že žalobcovi nebola postupom správneho orgánu odňatá možnosť konať pred správnym orgánom a mal za to, že rozhodnutia správnych orgánov vychádzajú zo spoľahlivo zisteného stavu veci, pričom správne orgány v konaní správne aplikovali príslušné ustanovenia správneho poriadku ako aj ustanovenia § 40 ods. 2 a 3 zákona o ochrane prírody upravujúce podmienky pre povolenie výnimky z podmienok ochrany chránených druhov. Obe rozhodnutia obsahujú všetky náležitosti ustanovené § 47 správneho poriadku a preto žalovaný navrhol aby Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave a zamietol podané odvolanie žalobcu.

IV.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk <. (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a po oboznámení sa so spisovým materiálom dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

21. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a/ právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve a v zmysle § 1 písm. b/ konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

22. Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

23. Najvyšší súd po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi odvolania žalovaného a po oboznámení sa s

obsahom pripojeného spisového materiálu vychádzajúc z ustanovenia § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním najvyšší súd v zásade stotožňuje v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne a konštatuje, že aby neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, najvyšší súd sa vo svojom odôvodnení obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenie k odvolacím námietkam odvolateľa.

24. K odvolaciemu dôvodu, podľa ktorého z dokazovania pred správnymi orgánmi a ani z ich úvah nevyplýva, ako tieto orgány dospeli k záveru, že výnimka z ochrany medveďa hnedého je spôsobilá prispieť k dosiahnutiu sledovaného cieľa, teda k naplneniu zákonného dôvodu, pre ktorý bola udelená, uvádza súd nasledovné:

25. Podľa § 40 ods. 2 zákona o ochrane prírody orgán ochrany prírody môže povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, len ak neexistuje iná ekonomicky a technicky realizovateľná alternatíva a výnimka neohrozí zabezpečenie priaznivého stavu ochrany populácie dotknutého druhu v jeho prirodzenom areáli.

26. Podľa § 40 ods. 3 písm. c/ zákona výnimku podľa ods. 2 možno povoliť v záujme verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti ľudí a ak sa výnimka nevzťahuje na druhy voľne žijúcich vtákov, aj v záujme iných nevyhnutných dôvodov vyššieho verejného záujmu vrátane tých, ktoré majú sociálny alebo hospodársky charakter a tých ktoré majú priaznivé dôsledky zásadného významu na životné prostredie.

27. Zmyslom § 40, ktorý je transpozíciou čl. 16 smernice o biotopoch, je dosiahnutie vyššej úrovne ochrany a prísnejších kritérií pre budúce zásahy do biotopov zvlášť chránených rastlín a živočíchov než je tomu u všeobecnej druhovej ochrany. Žiadateľ o výnimku bude úspešný, len ak splní každú z tam uvedených podmienok. Podľa § 40 sa povoľujú činnosti a zásahy, ktoré sú zákonom a priori zakázané. Na začatie konania o povolení výnimky postačuje samotná eventualita zásahu do prirodzeného vývoja obzvlášť chráneného živočicha, a práve pravdepodobnosť poškodenia a miera škodlivosti zásahu sú hľadiskami, s ktorými sa musí orgán ochrany prírody v konaní o výnimke zo zákazu primerane vysporiadať.

28. Ustanovenie § 40 ods. 3 obsahuje výpočet konkrétnych dôvodov, ktorých existencia pre daný prípad musí byť zrejma a preukázaná. Ďalšími skutočnosťami, ktoré je nevyhnutné v každom správnom konaní o výnimke zo základných ochranných podmienok osobitne chránených živočíchov a rastlín preukázať, je neexistencia iného uspokojivého riešenia a skutočnosť, že populácia druhu, ktorý je predmetom žiadosti, bude udržaná v stave priaznivom z hľadiska ochrany. Z odôvodnenia rozhodnutia musí byť zřejmé, ako boli splnené všetky podmienky pre povolenie výnimky. Ak nie sú splnené všetky tri (konkrétny dôvod podľa § 40 ods. 3, absencia iného uspokojivého riešenia a udržanie populácie daného druhu v priaznivom stave ochrany), nemožno výnimku povoliť. V prípade, že splnené sú, mal by sa orgán ochrany prírody ďalej zaoberať aj možnosťami eliminácie negatívnych dopadov na jedinca a populáciu druhov, ktoré sú predmetom žiadosti o povolenie výnimky. Najvyšší súd konštatuje, že je ako zo spisu, tak aj z prvostupňového rozhodnutia súdu zřejmé, že sa správny orgán s uvedenými skutočnosťami dostatočne vysporiadal - žalovaný sa zaoberal možnosťou odchyty medveďov a ich prípadného umiestnenia do ZOO alebo iných lokalít, pričom oslovil všetky ZOO v Slovenskej aj Českej republike, ktoré však o medveďa hnedého neprejavili záujem. Rovnako neúčelným by bolo premiestnenie problémového jedinca do inej lokality.

29. Z povahy veci je zjavné, že pokiaľ dochádza k ohrozeniu zdravia a bezpečnosti obyvateľov najmä v dôsledku synantropizácie medveďa hnedého v posudzovaných lokalitách, nie je možné v reálnom čase situáciu riešiť inak, ako udelením výnimky na usmrtenie tohto živočicha. Ak má byť dôvodom pre povolenie výnimky ochrana zdravia a bezpečnosti obyvateľov, mal by správny orgán v konaní

požadovať od žiadateľa doloženie určitej formy monitoringu pohybu najmä synantropných medvedí v blízkosti ľudských sídiel a zdokumentovať prípady agresívneho správania medvedí, aby bolo možné z takýchto konkrétnych okolností vyvodiť opodstatnenú obavu o zdravie a bezpečnosť obyvateľov. Odvolací súd je toho názoru, že správny orgán vychádzal z dostatočne podloženého a zdokumentovaného stavu o čom svedčí obsah spisu, správny orgán vyhodnotil podklady a povolil výnimku v záujme verejnej bezpečnosti ľudí a za účelom predchádzania škôd na majetku osôb so snahou predísť následku na zdraví alebo na živote.

30. K druhému odvolaciemu dôvodu žalobcu, uvádza odvolací súd, že žalobca bol účastníkom konania a mal možnosť sa s podkladmi, ktorými disponuje ŠOP SR a ktoré sa v prípade každej jednotlivej žiadosti o udelenie výnimku premietnu do odborného stanoviska ŠOP SR, oboznámiť.

31. V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia, alebo zrušujú práva, alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

32. V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

33. Preskúvanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov v správnom súdnictve je ovládané dispozičnou zásadou (§ 249 ods. 2 OSP).

34. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesno-právnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 OSP).

35. Správny súd pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu v konkrétnej právnej veci sa v zásade obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné, najmä kvôli prameňu, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania a ďalej na otázku, či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúvaní zákonnosti správneho rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis.

36. Po preskúmaní veci súd dospel k záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmeniť napadnutý rozsudok, vyhovieť žalobe v celom rozsahu a napadnuté rozhodnutie žalovaného aj prvostupňového správneho orgánu zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie, ako to navrhol žalovaný. Správne orgány postupovali v súlade s citovanými ustanoveniami správneho poriadku, ako aj zákona o ochrane prírody.

37. Preskúvaním veci v odvolacom konaní dospel najvyšší súd k záveru, že krajský súd sa náležite vysporiadal so žalobnými dôvodmi a námietky žalobcu uvedené v jeho odvolaní neodôvodňujú zmenenie rozsudku krajského súdu. Postup žalovaného, ako aj preskúvané rozhodnutie bolo v súlade so zákonom, a preto súd stotožniac sa s dôvodmi uvedenými v odôvodnení napadnutého rozsudku, rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

38. O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c ods. 1 vety prvej OSP tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobca v konaní nemal úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok.

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.